

TRONDHEIM KOMMUNE

FYSAK/folkehelsesamling på Bårdshaug 04.03.2010

Forankring – ulike planleggingsnivå Eksempel fra Trondheim

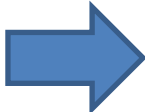

Foto: Carl-Erik Eriksson

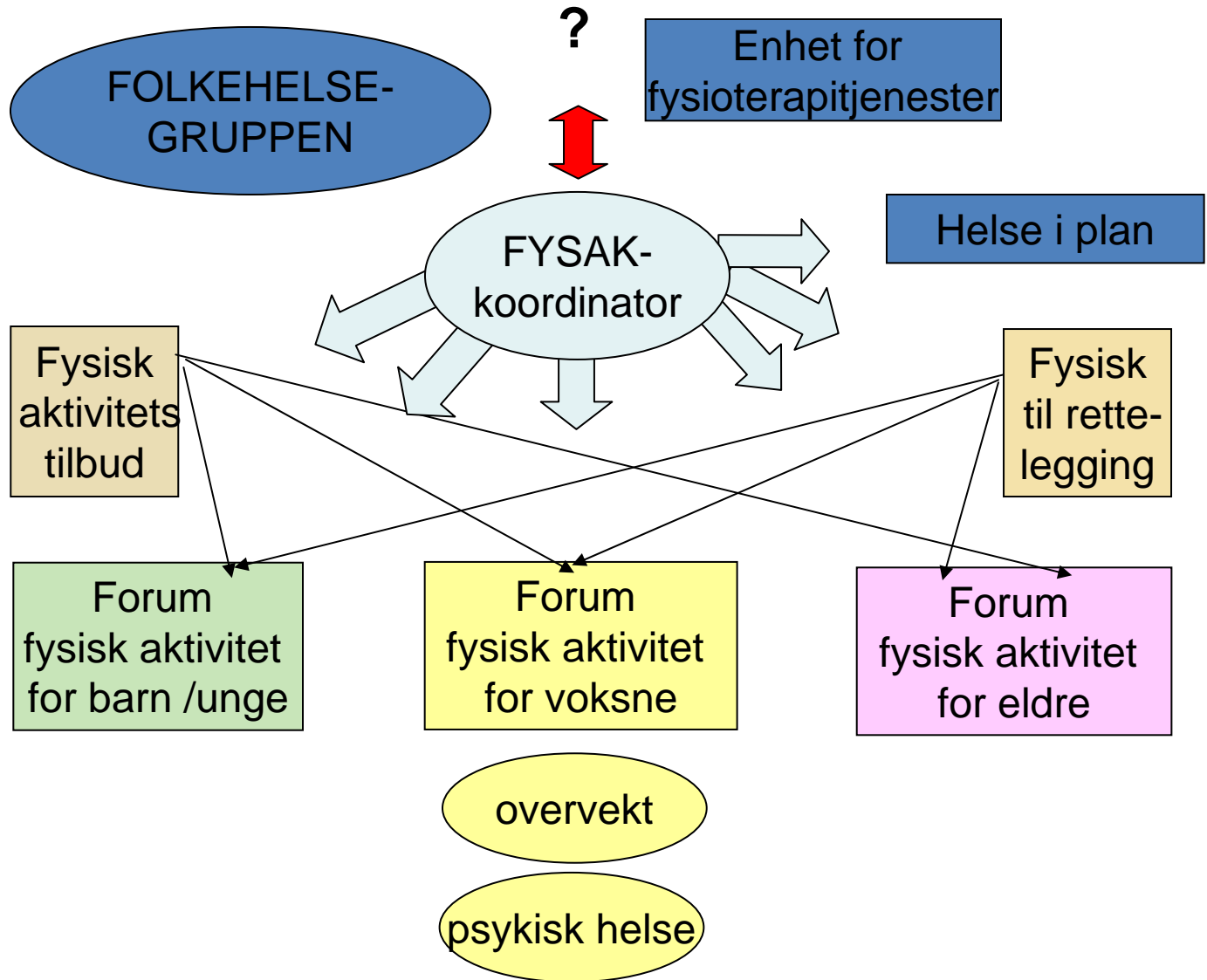
Mål - hensikt

- Få innblikk i måter å tenke planlegging
- Se hvordan ulike planleggingsnivå kan henge sammen
- Med Trondheim som eksempel, se prosess over tid.
- Se sammenhengen mellom PBL, kommunikasjon og påvirkning
- Prøve å bruke prinsippene i egen kommune

Betingelse fra oppstart av FYSAK

- Prosjektgruppe
- Samarbeid med offentlig, frivillig, næringsliv
- Organisering av FYSAK måtte inneholde **både formell forankring og nettverk**
 - FYSAK gruppe ½ år Folkehelsegruppe
 - Dannet bredt nettverk

Organisering av FYSAK

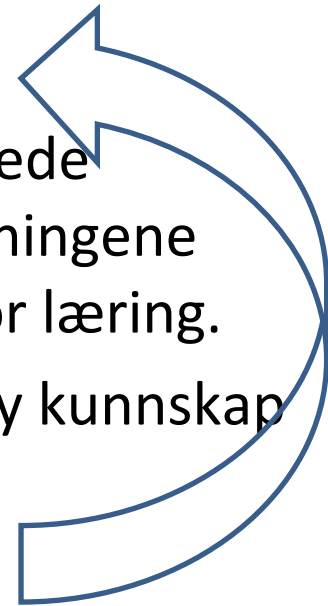

Forankring: ”når en ting kan knyttes opp til en annen” (Wikipedia)

- ”Oppknytting” på alle nivå i organisasjonen
- Betingelser at saken er forstått, uttalt og etterlevd med plassert ansvar og en viss varighet
- *...hva skal forankres?* Folkehelse/ FYSAK/ prosjekter
- *...hvorfor forankre?* For at noe skal bli gjort med nødvendige ressurser, der det hører hjemme
- *...forankres i hva?* Organisasjons ulike nivå
- *....hvordan forankre?* - Organisere og planlegge
- Redskap!

Planlegging – to måter å tenke

- Instrumentell:
- m/full kunnskap om status, klare mål og stor kontroll over virkemidlene
- Kommunikativ:
- Når noen skal bearbeide kunnskap og forberede beslutninger, og andre skal iverksette beslutningeneblir kunnskap og handling skilt = uheldig for læring.
- Framtidens utfordringer møtes best ved at ny kunnskap får gro fram av samfunnsmedlemmene
- **Planlegging er å knytte sammen kunnskap og handling**

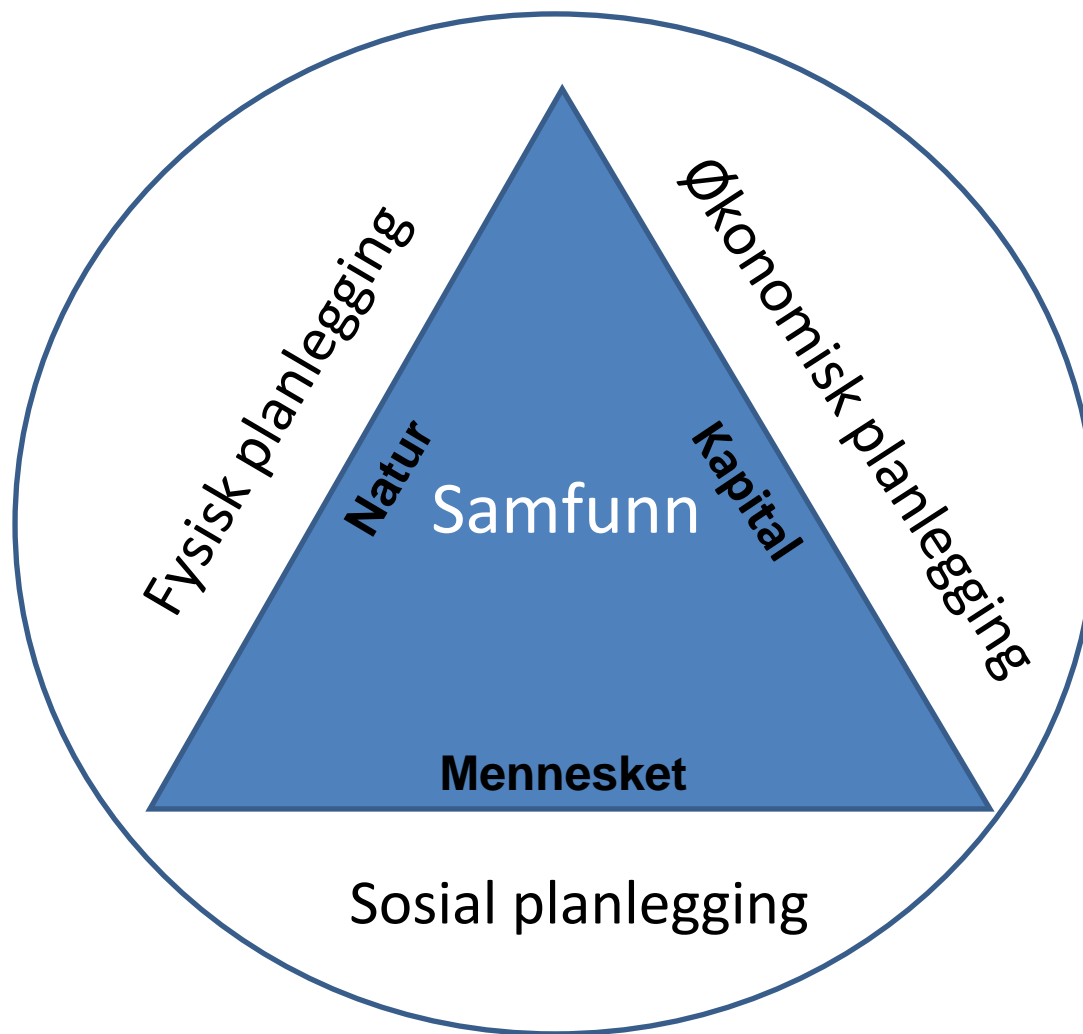

Planleggingstradisjoner

- Funksjonell:
- tema eks. psykisk helse, rehabilitering, fysisk aktivitet, helseplaner
- Blir ofte værende i en sektor
- Territoriell:
- Et avgrenset område eks. grend, bydel
- En prøver å se alle emner under ett ut fra behovene til dette område
- F+T= Samordnede kommuneplanlegging
- Med felles langsiktige mål for slik planlegging
- Bruken av økonomi, personalressurser og arealbruk

Samfunnsplanlegging om inkluderer fysisk, økonomisk og sosial planlegging

Helse i plan

- Plan- og bygningsloven (01.07.2009)

1. = Plan for bygging

2. = Plan for planarbeid

➤ + helse

➤ + medvirkning på alle nivå kap. 5

Ny plan- og bygningslov 2008,

(gjeldende fra 01.07.09)

1. Sikrer strandsonen og innskrenker dispensasjonsretten
2. Klima
3. Transport
4. Sikre miljø- og friluftsområder for framtiden
5. Tilgjengelighet for alle
6. Loven skal bli mer demokratisk og lettere å bruke
7. Planer skal ikke være mer omfattende enn nødvendig
8. Det vil lønne seg å følge kommunale planer
9. Regionale planer kan gjøres juridisk bindende

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner

a) Sette mål for den fysiske, miljømessige, sosiale og kulturelle utviklingen

b) ...

c) ...

d) ...

e) ...

f) Fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller

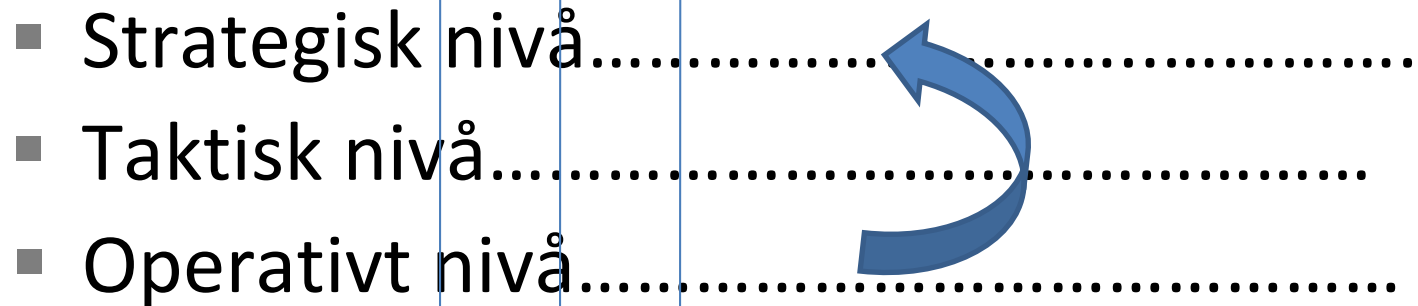

Ulike planleggingsnivå

- **Strategisk:**
 - visjon, overordnede mål og strategier
- **Taktisk:**
 - fokus på kortsiktig koordinerende gjennomføring
- **Operativt:**
 - Konkrete arbeidsmål for hver valgt aktivitet

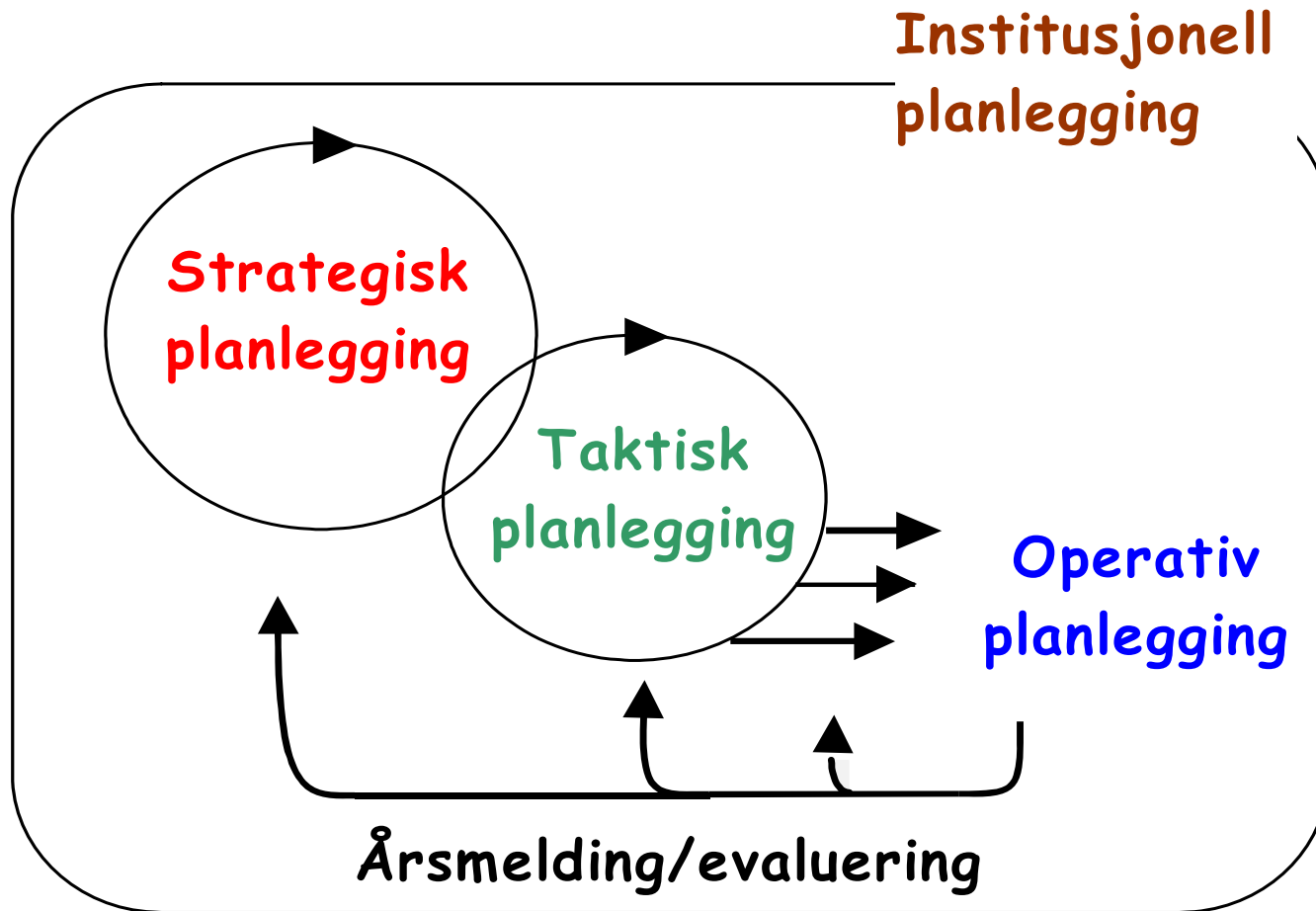
FYSAK-STRATEGIER

- Det legges til rette for fysisk aktivitet,
- befolkningen er kjent med verdien og mulighetene
- og kan få råd og bistand til å komme i gang.

(Amdam & Amdam, 2008)

Verktøy i kapasitetsbyggende plan- og utviklingsarbeid

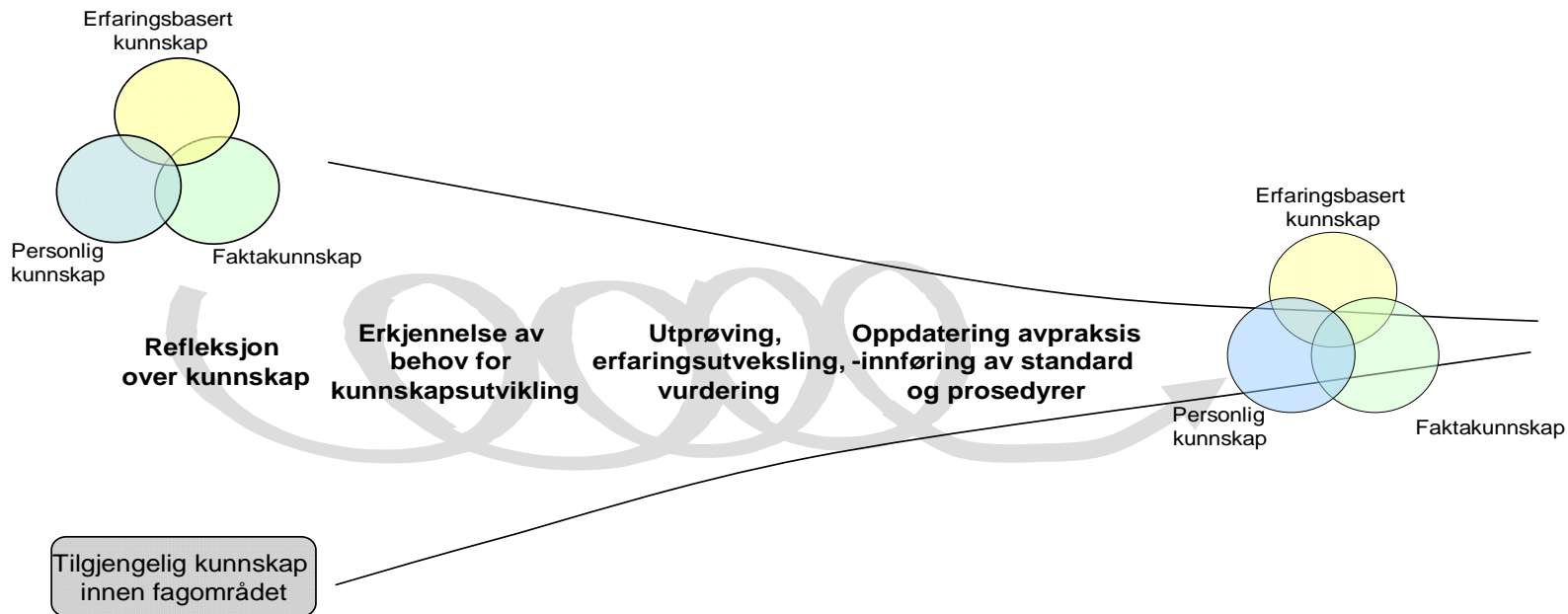

(Roar Amdam, 2008)

Metode – kompetanseutvikling

Implementering

Faggruppens kompetanse

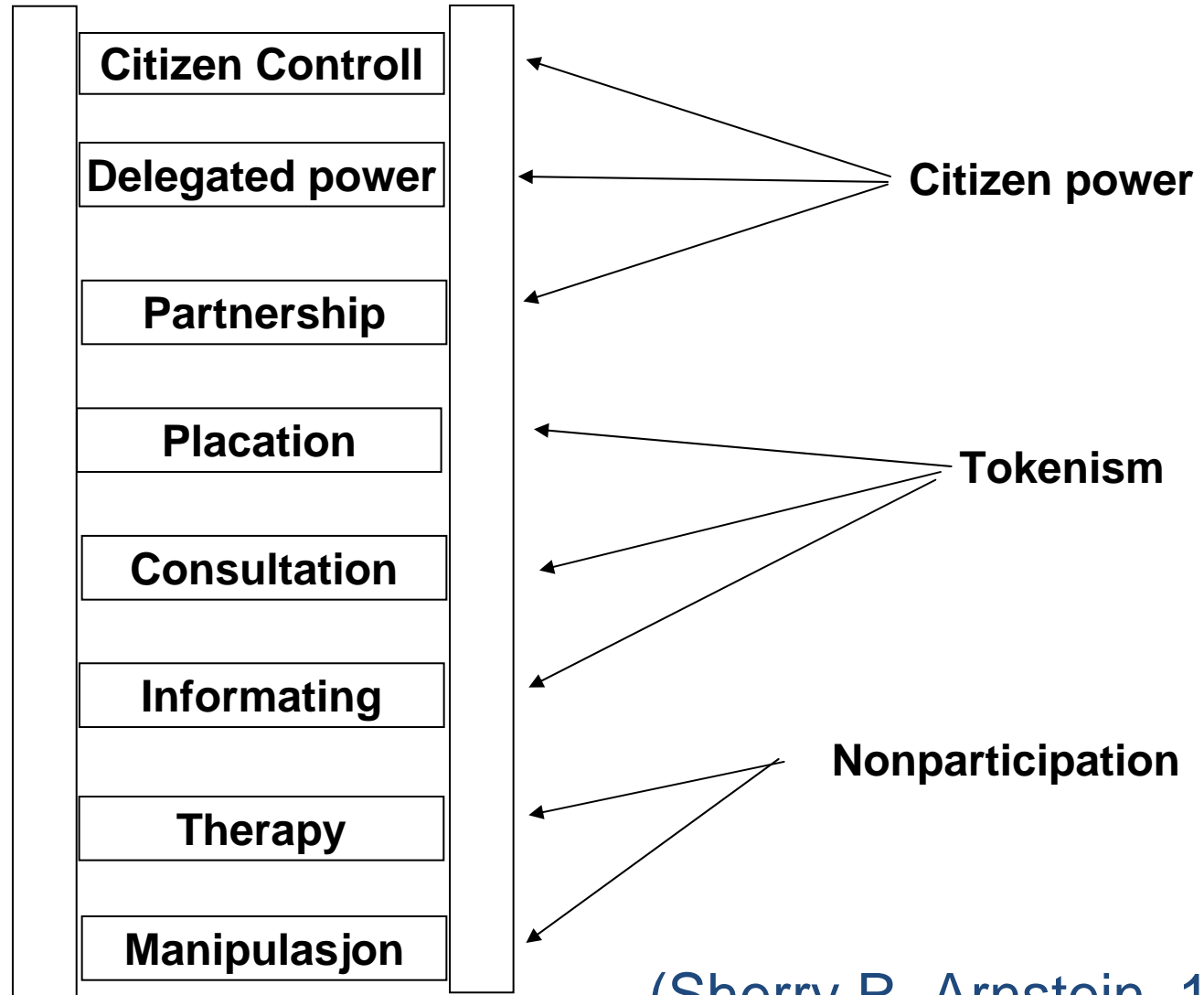
”Kommunikativ handling”

(Habermas - Eriksen og Weigård, 1999)

- språket som medium
- den herrefrie kommunikasjon
- maktfrie dialog
- gjensidig forståelse
- på alle nivå
- lytte
- tolmodighet

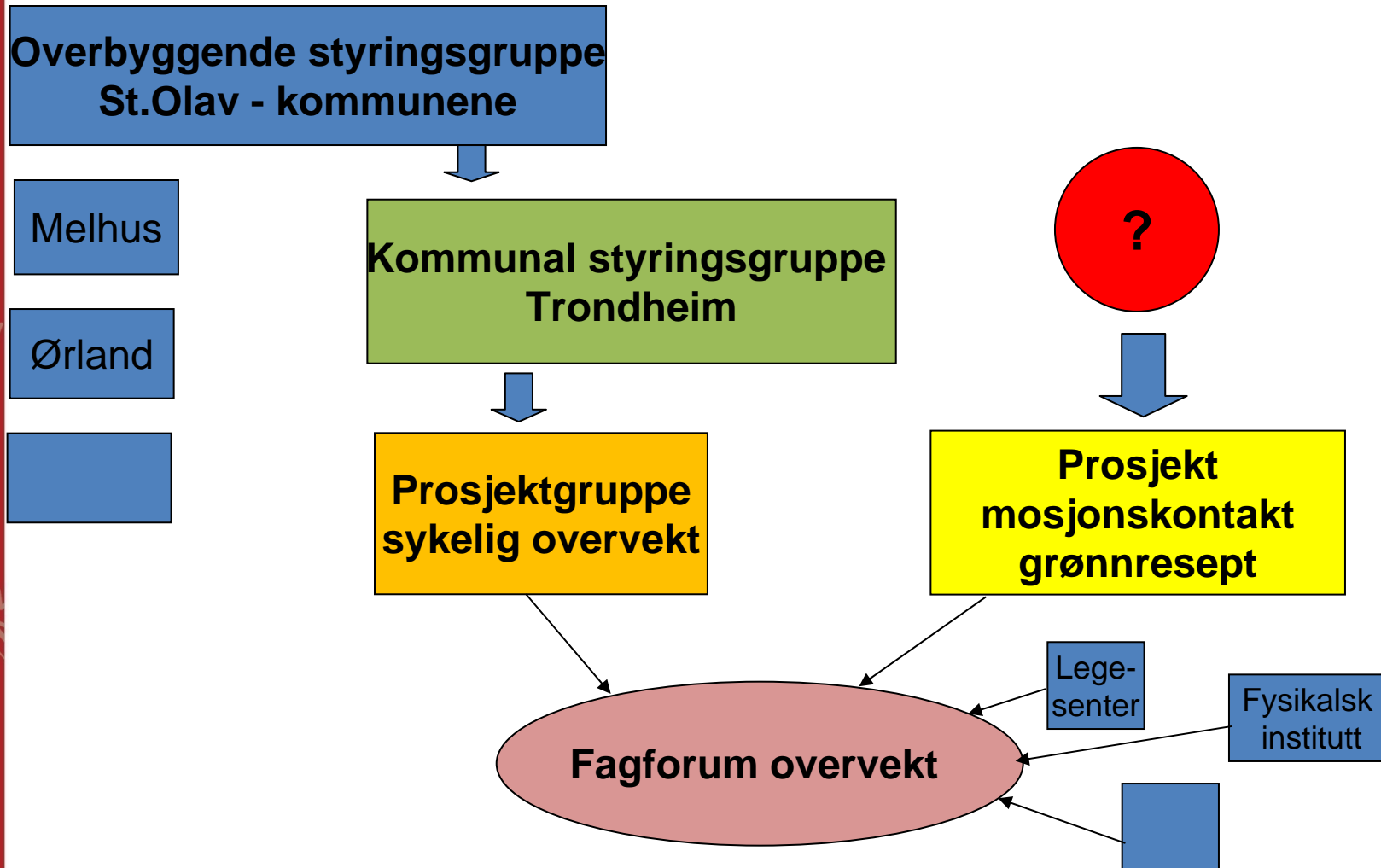

A Ladder of Citizen Participation

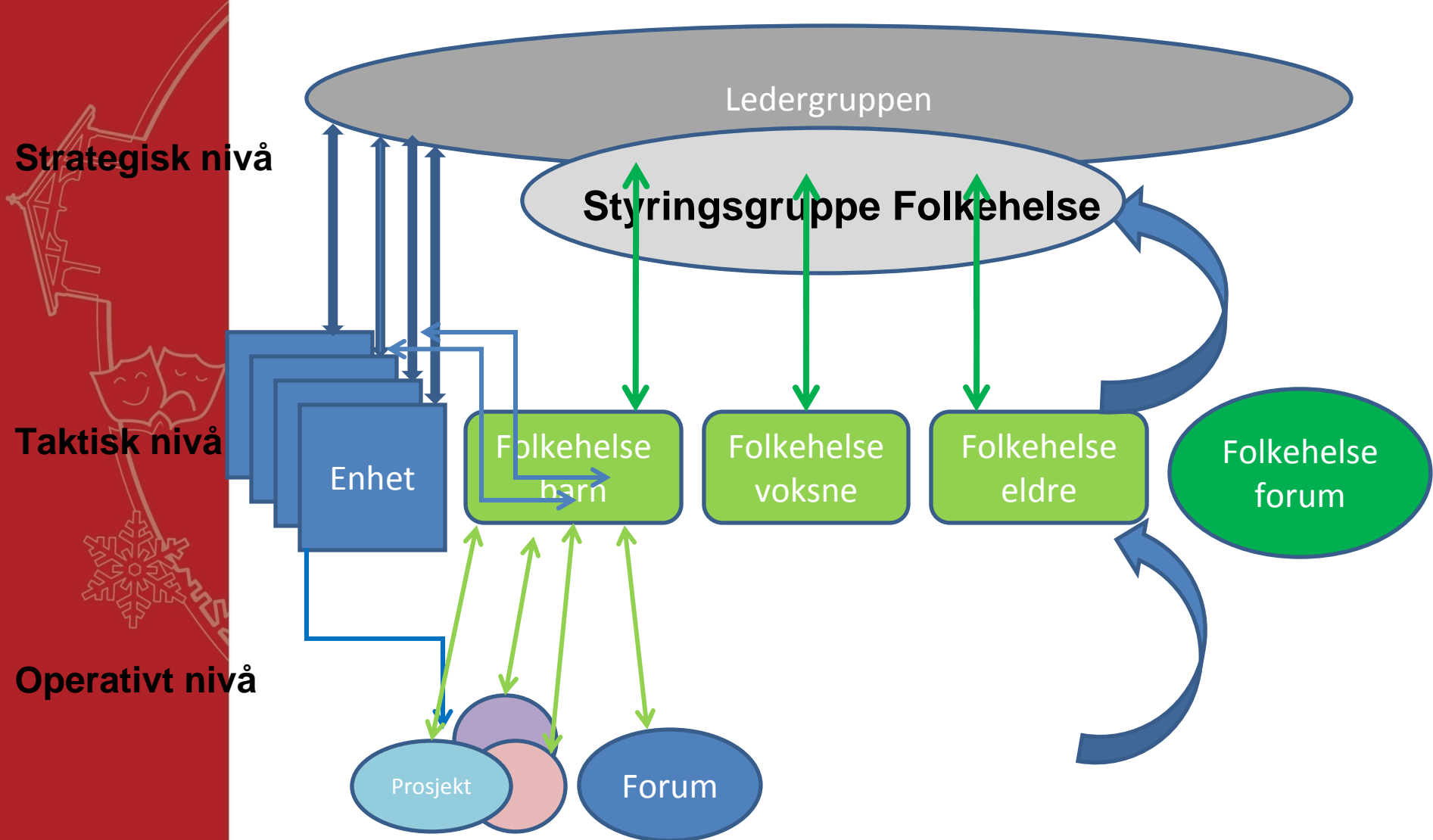

(Sherry R. Arnstein, 1969)

Organisering - overvekt

Eks. fra Trondheim

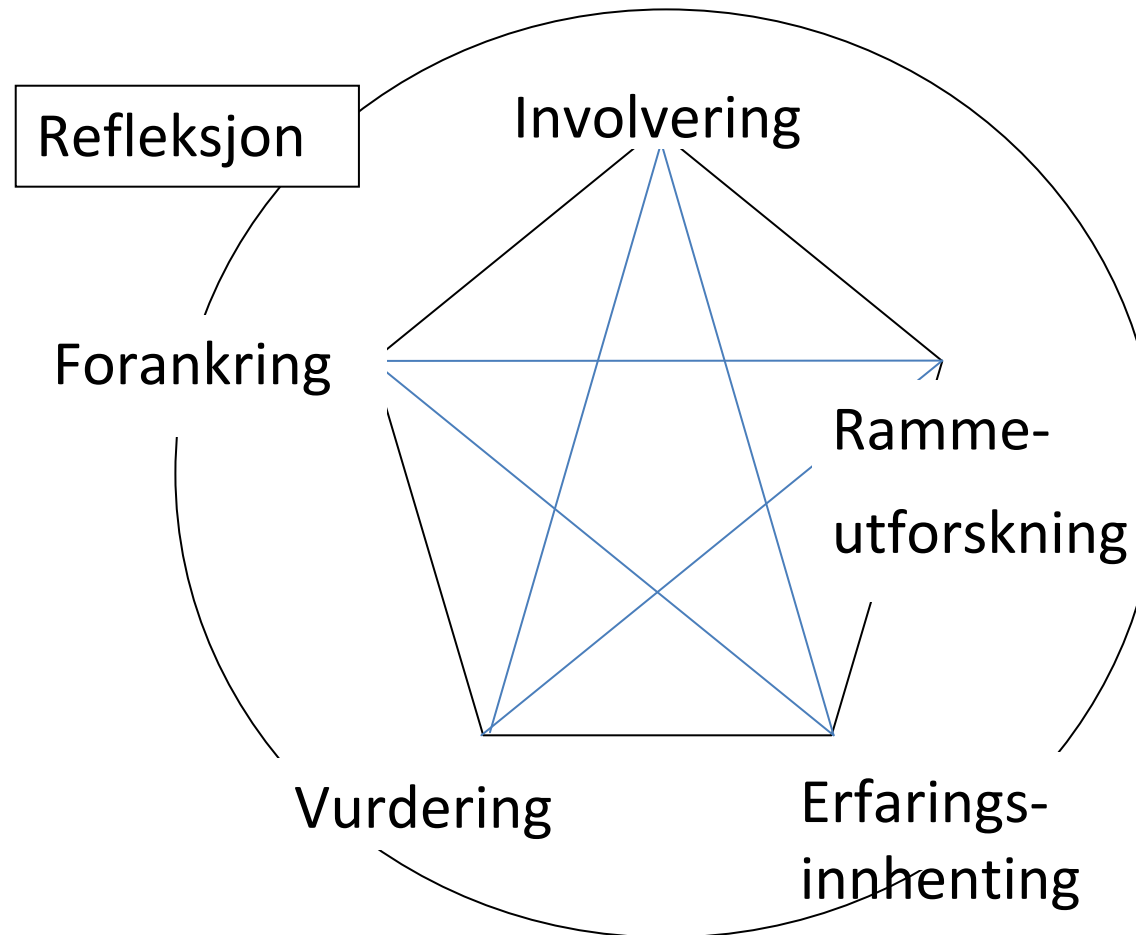

3 hovedstrategier :

Ottawa-charteret (WHO,1986)

- **Advocacy**
 - arbeid for å nå politisk og sosial aksept for HP
- **Mediating**
 - samarbeidsallianser på tvers av sektorer, offentlig og privat virksomhet og befolkningen
- **Enabling**
 - Arbeid med enkeltpersoner/grupper og deres muligheter for å ta vare på egen helse og påvirke politisk beslutninger

HENÆR-modellen, et verktøy for systematisk refleksjon over endringsprosesser

Behov for medvirkningsmetoder

- Økt medvirkning og innflytelse på offentlige tjenester
- Endring av profesjonelle ekspertroller
- Til nytt i alle nivå
- Noen eksempler:
 - "Felleskap for utvikling"
 - Statens vegvesen
 - Ung input .Vest-Agder Fylkeskommune

Hva har jeg lært? Hva tror jeg er lurt?

- Egen frustrasjon skal jeg ta alvorlig
- Reflektere - finne spørsmål
- Snakk med andre
- Sorteringskunnskap/redskap
- Tålmodighet - Finne vegen undervegs
- Hvem eier tiltaket? Hva er målet? Hva må til?
- Representasjon
- Se hele tiltaks-kjeden
- Hvordan samtales det

Hvordan er det hos deg?

- Hvor er din organisatorisk plassering i dag?
- Hvilke linjer / strukturer finnes?
- Hvilke oppgaver har du i dag?
 - Hører de hjemme på strategisk, taktisk eller operativt nivå?
- Hvilke kanaler er det for å løfte det du har sett, lært, erfart?
- Hvilke vegen kan du gå hvis du vil gi innspill?

GLL og IGP

- I: individuelt

GJORT	LÆRT	LURT

- G: Gruppa
 - Styrt runde rundt bordet uten diskusjon: En og en sier hva de har notert på lært og Lurt
 - Diskusjon og samling av lurt
- P: referer det som er lurt